

A Neumann Társaság ajánlata az informatikatörténet kutatásához,

diákoknak és tanároknak

A Neumann Társaság informatikai múzeumában évi több ezer diákot fogad, elsősorban diákcsoportokat, osztálykirándulókat, a szegedi Szent-Györgyi Albert Agorában.

A koronavírus idején az informatikatörténeti relikviák megtekintésére nincs fizikai lehetőség, de virtuális gyűjteményeinkre és adatbázisunkra építve szeretnénk segítséget adni:

- **érettségi felkészüléshez (az informatika fejlődésének főbb állomásai, Neumann János és a Neumann-elvek)**

- **házi dolgozat, kutatómunka, gyűjtőmunka témák kereséséhez, izgalmas szakirodalommal egyéni kutatásokhoz**

Az informatika fejlődése

Időutazás	Az informatika fejlődéstörténetét bemutató virtuális kiállítás , idővonal. Benne: az IBM magyarországi történetének kezdetei, az ENIAC, a magyar informatika mérföldkövei, fejlődésének fázisai évszámhoz rendelve. Kapcsolódó dokumentumok, linkek: videók, tanulmányok, képek	https://itf.njszt.hu/merfoldkovek
Lócs Gyula: Fejezetek az informatika történetéből	Könnyen áttekinthető prezentáció , matematikai, informatikai vonatkozások pontos rendszerezése.	https://itf.njszt.hu/objektum/fejezetek-az-informatika-tortenetebol
Képes Gábor – Nagy Károly: Mentsük, ami menthető. Az adattárolás története	Közérthető áttekinthető szöveges dokumentum az adattárolás történetéről.	https://itf.njszt.hu/objektum/mentsuk-ami-mentheto-2
Kutor László: Fejezetek az Információtechnológia kultúrtörténetéből	Egyetemi szintű, de könnyen áttekinthető informatikatörténeti prezentációk	https://itf.njszt.hu/objektum/fejezetek-az-informacio-technologia-kulturtortenetebol
Szelezsán János: A számítástechnika története	Egyetemi szintű jegyzet , benne Schickard, Pascal, Babbage, Neumann munkássága, számítógépgenerációk bemutatása	https://itf.njszt.hu/objektum/a-szamitastechnika-tortenete-elte

A magyar informatika története

Szentiványi Tibor: A számítástechnika kezdetei Magyarországon	Rövid, közérthető áttekintés, tanulmány a magyar informatika első műhelyeiről	https://itf.njszt.hu/objektum/a-szamitastechnika-kezdetei-magyarorszagon-2
Képes Gábor: Amikor a számítógép állást keresett	Humoros, rövid áttekintés, virtuális kiállítás	https://mandadb.hu/cikk/786560/Amikor_a_szamitogep_allast_keresett
Képes Gábor: Computers behind the Iron Curtain	Angol nyelvű, rövid áttekintés sok képpel a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum virtuális kiállítása nyomán	https://itf.njszt.hu/objektum/hungary-computers-behind-the-iron-curtain A kiállítás eredetije: http://www.inventingeurope.eu/story/the-heyday-of-cybernetics-in-hungary
Dömölki Bálint: Computing in Hungary	Általános áttekintés, tanulmány angolul	https://itf.njszt.hu/objektum/computing-in-hungary-through-the-history-of-five-institutions
Király Zoltán: A magyarországi számítástechnika története az első elektromos számítógépek megjelenéséig	Rendkívül részletes doktori disszertáció , benne a számolóeszközök, számológépek magyarországi története	https://itf.njszt.hu/objektum/a-magyarorszagi-szamitastechnika-tortenete

Neumann János élete és a Neumann-elvek

Neumann János a Neumann Társaság múzeumi honlapján	Általános áttekintés weblapon	https://ajovomultja.hu/neumann-janos
Neumann János a Neumann Társaság hivatalos honlapján	Általános áttekintés weblapon	https://njszt.hu/hu/page/neumann-janos-eletrajza
Kovács Győző: Neumann János és a Neumann-elv emlékezete	Szellemes, rövid tanulmány Neumann János értékeiről	https://njszt.hu/hu/page/neumann-laudacio
Tablósor Neumann János életéről	Kép formátumban megnézhető, nagyítható tablósor Neumann életéről. Írta: Kovács Győző	https://ajovomultja.hu/galeria/31/album
Neumann János IAS-gépe nyomában	Kutor László videós beszámolója az IAS számítógépről	https://itf.njszt.hu/objektum/neumann-janos-ias-szamitogepe-nyomaban
Kovács Győző: Válogatott	Humoros előadás a	https://itf.njszt.hu/objektum/valogatott-

kalandozásaim Informatikában	Neumann-elvű gépek elterjedéséről és az első magyar Neumann-elvű gépről, az M-3-ról. Videó.	kalandozasaim-informatikaban-2
Dömölki Bálint: John von Neumann in Computer Science	Emelt szintű, angol nyelvű áttekintés. Prezentáció.	https://itf.njszt.hu/objektum/neumann_smc2_016
Szabó Péter Gábor: Neumann János életútja és munkássága	Részletes életrajz, tanulmány a Neumann-elvek ismertetésével	https://ajovomultja.hu/sites/default/files/attachments/neumann-janos-elete.pdf
Neumann János élete filmen és regényben	Neumann János életéről, Wisinger István életrajzi könyve alapján. Előadások videón.	https://itf.njszt.hu/itf_rendezvenyek/neumann-janos-elete-filmen-es-regenyben
First draft of a report on the EDVAC	Neumann János eredeti műve! A Smithsonian Libraries tulajdonát képező „Az EDVAC első jelentéstervezete” című kézirat eredeti példányának digitalizált változata. Paul Ceruzzi a Smithsonian Institut kurátorának ajándéka.	https://itf.njszt.hu/objektum/first-draft-of-a-report-on-the-edvac

Nagy magyar informatikusok

A legnagyobb magyar kibernetikai, informatikai úttörők arcképcsarnoka tablókön	Képi formátumú, nagyítható tablósor a magyar informatika „aranycsapatáról”	https://ajovomultja.hu/informatika-nagyjai
A legnagyobb magyar informatikusok arcképcsarnoka filmen (szakértő: Képes Gábor, rendezte: Szabó Imre)	A tablósoron bemutatott arcképcsarnok tagjairól forgatott kisfilmek , kiegészítve Kovács Győző pályaképével.	https://www.youtube.com/watch?v=zuDPbQvv7BM&list=PLCqTtHkPDxbEuFV8x24k6luwLqxin7MWp
Úttörő magyar informatikusok videóportréi:	Már elhunyt és még élő legendás informatikusok – saját szavaikkal. Magyarországon egyedülálló oral history összeállítás a témában,	https://itf.njszt.hu/videoportrek

	videók.	
Élő és elhunyt magyar informatikusok adatbázisa	Adatbázis a már elhunyt nagyjaink életrajzaival – és a még élő, neves informatikusok (bővíthető!) Ki kicsodájával.	https://itf.njszt.hu/szemelyek-rovat
A számítógép-tudományról egyes szám első személyben	16 kiemelkedő magyar informatikus életrajzi írása, Kornai András szerkesztésében	https://itf.njszt.hu/objektum/a-szamitogep-tudomanyrol-egyes-szam-első-szemelyben

Múzeumi élmény

A Neumann Társaság informatikai múzeumában található tárgyak galériája, leírásokkal.	Képek, adatok. Javasolt feladat: a diákok saját összeállítást készíthetnek: mit néznének meg szívesen a múzeumban.	https://ajovomultja.hu/exhibition
Tárgybemutató videók	Neves informatikusok: Bohus Mihály, Csorba Béla és dr. Muszka Dániel mutatják be az informatika fejlődési állomásait olyan gépek mellett, mint könyvelőgép, elektromechanikus telefonközpont , a Kalmár-féle logikai gép , Szegedi Katicabogár kibernetikai állatmodell , M-3 elektroncsöves számítógép mágnesdob, TPA-1001, RAZDAN, EMG-830 tranzisztoros számítógépek , R-10, R-22 integrált áramkörös számítógépek , MEDA analóg számítógép , Brailab házi számítógép , asztali PC. Videók.	https://ajovomultja.hu/album/27
Hyp-R ugrás a múltba	Fiataloknak szánt, laza stílusú tárlatvezetés a Neumann Társaság múzeumában, videó	https://www.youtube.com/watch?v=Y8B3W72e29c
Member menni nézni...	Beszélgetés a múzeum kincseiről Memberrel, a Youtube-errel. Videó.	https://www.youtube.com/watch?v=xF6Fd-5ojdw

További kutatáshoz ajánljuk:

Hardver, szoftver- és rendszertermékek adatbázisa:

<https://itf.njszt.hu/termek-rovat>

Nagy magyar informatikai intézmények adatbázisa:

<https://itf.njszt.hu/intezmeny-rovat>

Magyarországi informatikai rendezvények adatbázisa:

<https://itf.njszt.hu/rendezyeny-rovat>

További informatikai, informatikatörténeti írások:

<https://itf.njszt.hu/irasok-rovat>

További videók, előadások, portrék:

<https://itf.njszt.hu/videotar>

<https://www.youtube.com/user/NJSZT>

2020. március 26.

Összeállította:

Képes Gábor
főmunkatárs, NJSZT